Nro 45.

KURJER POLSKI

Wszystko dla wszystkich

WARSZAWA
Poniedziałek dnia 18 Stycznia r. 1830.

Prenumerata miesięczna złp. 2 gr. 20.
Kwar. złp. 8. Nr. pojedyńczy gr. 5.

Wiadomości Krajowe.

Wydział policji urzędu municypalnego m. s. Warszawy, wzywa niniejszém wierzycieli zmarłego bez testamentu w dniu 5 stycznia r. b. urzędnika 6 klassy Teodora Gawrylowa, ażeby z pretensjami swemi wraz z dowodami do bióra tegoż urzędu zgłosili się; dłużnicy zaś którzy zmarłemu należytości pozostali winni, mają takowę w gotowiźnie lub względem nich deklaracje w kancellarji JW. jenerała hrabiego Kuruty złożyć.

Na wczorajszéj maskaradzie napełnione były sale i publiczność bawiła się dobrze; na teatrze, szczególniéj na sztuce Szkoda wąsów, w któréj P. Nowakowski rolę Anzelma wzorowo oddał, panowała powszechna wesołość. Masek było dosyć; szczególniéj zwrócił uwagę dowcipny Anglik oryginał w białym długim surducie.

Poszyt drugi *Pamiętnika dla płci pięknéj* wyszedł z druku. Znadują się w nim poczje tłómaczone z Petrarki i Getego, szczegóły z życia Trembeckiego i wiele innych ciekawych rzeczy, ale niektórzy uważają, że Pamiętnik przeznaczony dla płci pięknéj powinienby wychodzić ozdobniéj, a przynajmniéj na lepszym papierze, jeśli z rycinami, lub litografowanemi rysunkami nie może być wydawany.

Co do *Dekamerona polskiego*, którego pierwszy numer w tych dniach z druku wyszedł, ukazał on się ozdobniéj, niż się publiczność spodziewała; ma nietylko winety na okładkach, nietylko na pierwszéj stronnicy, ale nawet każda stronnica samego pisma obwiedziona jest ozdobami drukarskiemi. Wstęp do Dekamerona napisany jest dowcipnie i żartobliwie, a w ogólności obejmuje pierwszy numer 10 oddzielnych artykułów. Będzie to pismo bardzo rozmaite i zdaje się, że wydawca nie chce z niego wyłączyć żadnego przedmiotu. Literaturę, teatr, handel, politykę, słowem, wszystko w niém pomieści.

Od kilku dni sanna w Warszawie, szczególniéj na ulicach ciaśniejszych zupełnie się popsuła. Ale przybywający z prowincji zapewniają, że drogi mają tak wielką massę śniegu, iż potrzeba będzie wielkiéj i długiéj odwilży, nim stopnieje i sanna się popsuje.

Ulubiony walc z Oberona grany na pokojach królewskich w Berlinie podczas bytności Najjaśn. Cesarza i Króla, ułożony na fortepjan wyszedł w składzie muzycznym Magnusa. Cena zł. 1 Polonez Orłowskiego z tema Beriota zł. 1. Walc panny Wajnert zł. 1. Wszystkie te tańce grane były w resursach kupieckich.

W *Gońcu Krakowskim* znajdują się wyjątki z poematu Woronicza, dotąd niedrukowanego: *Lechjada*.

Chcąc mieć wyobrażenie o planie ogólnym podług którego prowadzone są rozmaite rodzaje sztuki dramatycznéj na piérwszéj scenie polskiéj, przejrzeliśmy ze skrupulatną uwagą szczegóły każdego dnia począwszy od 1 stycznia 1829 r. do tegoż dnia w r. 1830. Takowy przegląd tyle nastręcza myśli żeby je obszerne dzieło in 4to ledwie objąć mogło. Tutaj dla krótkości miejsca powtórzymy rachunek do jakiego

piękny wzór niedawno utworzyła nam młoda Polka, wykazem zysku i straty swych przymiotów.

Zysk:

Trajedja.

1. Nauką dzieł nowych piérwszego rzędu. . . 0
2. Przybytkiem artystów nowych 0
3. Usilnością talentu . . 2

Komedja.

1. Nauką dzieł nowych piérwszego rzędu . . 1
2. Przybytkiem artystów nowych 1
3. Dezercją traików do komedji 6

Opera.

1. Usilną nauką 12
2. Wyborem dzieł . . . 8
3. Wartością orkiestry. 8
4. Przyswojeniem oper obcych 16

Strata:

I. Zapomnieniem dzieł dawnych sztuk . . . 80
2. Dezercją traików do komedji szt. 6
3. Utratą pamięci. . . . 4
1. Zapomnieniem dzieł tejże wartości 12
2. Nieczynnością dawnych 4
3. Utratą ruchu i całości, a nabytkiem flegmy i rzewliwości 60
1. Wpływem klimatu na głosy. 2
2. Niewłaściwém repertorjum 12
3. Dezercją chórzystów do teatru rozmaitości 4
4. Zupełną obojętnością na tworzenie się opery narodowéj. . . 4

Z tego rachunku wynika strata dla trajedji i komedji, przeto napiszmy pod nim filantropiczne godło: Res miser Sacra.

Jedna tylko opera wzrasta, a przynajmniéj wtył nie idzie. Ale uwaga nad jéj codzienną historją ważne nastręczałaby wnioski. I tak przez cały rok grała 67 razy. Oryginalnych dzieł wystawiła 3, które zajęły wieczorów tylko 7. Przytaczamy tu uwagę z tomu I Pamiętnika Warszawskiego z r. z. na kar. 146. «Język polski zamiast się uprawiać do opery w poematach oryginalnych musi się w tłómaczeniach wykrzywiać, łamać i przez gwałt zginać pod nóty, które są organem duszy obcego języka i przeciwnego mechanizmu.» «Mamyż charakterystyczne zasady śpiewu naszego narodu puścić na zmarnienie????» Sprawa języka i śpiewów narodowych jest przynajmniéj tyle dla opery polskiéj ważną, co współubieganie się z obcemi scenami w wystawianiu dzieł europejską mających sławę. Inaczéj nigdybyśmy nie wydobyli u siebie nic podobnego tamtym. W wyborze nawet tych trzech dzieł oryginalnych zachodzi uwaga, dlaczego dawniejszym ustąpiły miejsca, nowsze i t. p.?

Polskie obligacje udziałowe z terminu 1 marca stały w Hamburgu dnia 12 stycznia po 121 za 100.

Przyjechali do Warszawy. — Lasocki Antoni 2768 Alexandrja; Starzyński Konstanty hr. 500 Podwale; Sadowski rejent tamże; Borowski Stani. 1064 Król. Gruszecki kanonik 590 Długa; Białobłocki b. major 280 Freta; Siekierski z Jeżowa 1369 Szkolna; Grabowski Fran. 403 Brukowa; Koziobrocki Antoni 376 tamże; Miszkowski i Pulczyński kapitanowie 2680 Bednarska.

Dziś zimna stopni II.

TEATR NARODOWY. Jutro Horacyusze. Panny romansowe.

Wiadomości Zagraniczne.

W Poznaniu obchodzono d. 7 stycznia jubileusz pięćdziesiątletniéj służby tamtejszego nadburmistrza *Tatzlera* z wielką uroczystością. Kahalni ofiarowali mu serwis wetowy; urzędnicy magistratowi złożyli mu puhar z napisem stosownym; cechy z chorągwiami w uroczystym pochodzie udały się przed dom jego; prezydent rady municypalnéj powiedział do niego mowę niemiecką, a jeden z członków rady municyp. mowę polską, poczém w imieniu miasta ofiarowano mu pierścień brylantowy z herbem miasta; cechy ciesielski, stelmachski i kołodziejski ofiarowały mu obraz allegoryczny z tabakierą. Odprowadzony do sali ratuszowéj jubilat zastał xięcia Namiestnika z wszystkiemi władzami i otrzymał z rąk xięcia order orła czerwonego 3 klassy, przyczém xiąże przemówił do niego w polskim i niemieckim języku; na mowę tę odpowiedział jeden z członków municypalności w języku polskim, dziękując xięciu, że obecnością swoją daje przykład uznawania zasługi i postępuje tak spaniałomyślnie, jak zwykle dostojny dom Radziwiłłów. Po tém oddał xiąże Jubilatowi własnoręczny list małżonki swojéj winszujący mu jubileuszu, a naczelny pre-

zes i radca wydziałowy mowami przedłużyli ten obchód. Obywatele Poznania dali następnie obiad dla jubilata, na którym był oprócz wielu osób xiąże Namiestnik z synami swymi. Po obiedzie odwiózł go xiąże do domu i przepędził resztę wieczora pośród jego rodziny. Ażeby dzień ten tym godniéj uczcić, niezapomniano o ubogich: Kahał złożył znaczną summę na rozdanie w tym dniu żywności i opału dla ubogich bez różnicy wyznania. Po obiedzie danym złożyli obecni na opał dla ubogich 71 tal. Pan Tatzler zaczął był swój zawód służbowy w pułku piechoty polskiéj Potockiego.

Xiądz biskup Siemieński adminisrator archidyecezji gnieźnieńskiéj wydał w Gnieźnie d. 31 grudnia r. z. okólnik do duchowieństwa w W. X. Poznańskiém, w którym powiedziawszy o zasługach zmarłego arcybiskupa nakazał dzwonić we wszystkich kościołach przez dni 3, dzień po dzień, polecać modły ludowi za zmarłego przez 3 tygodnie i odprawiać msze ś.; zaś zgromadzenia panien zakonnych, zakonnicy nie xięża, i Seminarzyści przyjmą po jednéj kommunji ś.

W Krakowie wydał Józef Łapsiński pierwszy tomik swoich poezji.

We Lwowie wyszedł tom 1szy pism wiérszem i prozą Felixa Boznańskiego. Tamże wydrukowany został obraz Paryża, należący do dzieła Kochańskiego pod tytułem: *Obrazy sześciu głównych i stołecznych miast Europy.*

Niedaleko Cheltenham w Anglji rozgłosił ktoś żartem, że pastor rozdawać będzie ubogim rzepę, jeśli ją sobie wykopią. Nazajutrz stawiło się na roli mnóstwo ubogich z gminy z nożami i motykami i niebawnie rozgrzebali całą rolę. Kiedy już byli bliscy końca z robotą, spostrzegają pastora z parobkiem ku sobie galopującego i gdy wszyscy wdzięczną perorą za łaskę jego chcieli mu podziękować, on tymczasem uważając ich za grabieżców, spędził ich z pola, ale już zapóźno, bo żadna rzepa nie pozostała w ziemi.

W Anglji zaczęto już zaprowadzać oszczędności. Biskup londyński dał dymissję kapelanom parlamentowym z Oxforda i Cambridge, a od 1 stycznia zmniejszoną została liczba majtków na okrętach, które strzegą brzegów.

W Zjednoczonych Krajach Ameryki północnéj wzrasta oppozycja przeciw prezydentowi Jackson, z téj przyczyny, że on i jego stronnicy należą do gorliwych wolno-mularzy, przeciw którym już dawniéj utworzyła się oppozycja, okazująca się szczególniéj podczas wyborów.

Krajowcy w Luizjanie grywają w piłkę, ale nie pojedynczo, tylko całemi pokoleniami, tak, iż drobna ta zabawa zamienia się u nich w grę prawdziwie olbrzymią.

W nadreńskiém mieście pruskiém Malmedy, mówi lud po francuzku. Rząd nie przedsiębrał nic, dla zaprowadzenia tam niemieckiego języka, albo też widział, że śródek nakazujący byłby nadaremny; lecz sami mieszkańcy przekonali się, że w tylu stosunkach z Prusami zostając, potrzebują znajomości języka niemieckiego; zatém na ich żądanie założono tam szkołę niemiecką, a officerowie pruscy tamtejszéj załogi, zawiązali towarzystwo, upowszechniające pomiędzy mieszkańcami czytanie xiąg niemieckich.

W Baltimore wzniesiono kolosalny posąg Washingtona. Wdowa po tym mężu pozostała, niedawno zakończyła życie.

Z rozmaitych okolic Francji donoszą tylko o nadzwyczajnych mrozach. W Lugdunie n. p. było 11, w Tulonie 8 stopni, a śniegi wszędzie wysoko ziemię pokryły. Policja paryzka usiłuje uprzątnąć je z ulic stolicy i użyła do wywiezienia śniegu i lodu 600 wozów i 4000 lu-

dzi. Przeszło 200 statków, które prowadziły węgle do Paryża, zamarzło w drodze.

Okręt, na którym nowozaślubiona cesarzowa brazylska z Donną Marja do Brazylji popłynęła, stanął w Rio Janeiro dnia 16 października r. z. Nazajutrz w kaplicy cesarskiéj odbył się obrząd ślubny Don Pedra z byłą xiężniczką bawarską Amalją. Mieszkańcy oświecili wieczorem domy, a cesarz na pamiątkę dnia tego ustanowił nowy order i kazał go nazywać *orderem róży*.

Dnia 24 grudnia posłano z Tulonu do Grecji 500,000 fr. i 14,000 koszul.

Zjednoczone Kraje Am. północnej uznały, jak wiadomo Don Miguela i dawniejszy poseł Donny Marji musiał ustąpić przysłanemu przez Don Miguela, lecz gdy papierów dyplomatycznych następcy swemu wydać nie chciał, wytoczyła się rzecz przed sądy, które spór w ten sposób rozstrzygnęły: Ponieważ rząd Zjednoczonych Krajów Am. pół. nie dla przyczyny prawości następstwa uznał Don Miguela, ale w skutku rzeczywistego objęcia przez niego rządów, to jest w skutku panowania de facto, przeto dawny poseł nie jest obowiązany zwrócić archivum swemu poprzednikowi.

Niejaki P. Correau z Bruxelli zaczął w Paryżu robić najpiękniejsze zwierciadła, nie ze szkła, ale z blachy.

Mówią, że rząd austrjacki zaciąga nową pożyczkę z zaręczeniem na dochodach królestwa lombardzko-weneckiego; obligacje będą wydawane w języku niemieckim i włoskim.

Bibljoteka królewska w Paryżu nabyła wiele starożytności mexykańskich, a między innemi spis parafji mexykańskich po zawojowaniu Mexyku przez Hiszpanów. Każda parafja ma oddzielny rozdział a przy każdym rozdziale wyobrażony jest na klęczkach naczelnik gminy, wymawiający swoje nazwisko.

W Eginie wychodzi od d. 13 listopada r. z. w miejsce dawniejszego dziennika francuzkiego *Courrier d'Orient*, inne równie francuzkie pismo perjodyczne, pod tytułem *Courrier de la Gréce*.

Wicekról egipski, otoczył się radą reprezentacyjną, złożoną z deputowanych miast i prowincji. Na początek zadał jéj do rozwiązania kilka pytań prawodawczych i administracyjnych. Oprócz zaprowadzenia téj nowości, kazał drukować w Alexandrji gazetę turecko-arabską, która zawiérać będzie narady i postanowienia tego nowego zgromadzenia. O tych ważnych zmianach w Egipcie, nikt pierwéj nie wiedział. Wicekról zaprowadził je niespodzianie.

Przy installowaniu senatorów greckich w nowym lokalu powiedział prezydent hr. Capodistrias między innemi: "Dwory sprzymierzone nie uwiadomiły jeszcze rządu greckiego o przyszłym losie Grecji, jednak mamy nadzieję, że oczekiwania nasze wkrótce będą zaspokojone, i że wam będziemy mogli donieść, że Grecja, dzięki potężnéj opiece swych dobroczyńców, pod tarczą prawa narodów, wnet zbierać będzie owoce długich i krwawych ofiar. Ale im niecierpliwiéj oczekujemy tego przeznaczenia, tym bardziéj powinniśmy się starać ażeby świat znowu wiedział, że postępując w cywilizacji i wewnętrzny ustalając porządek, odrodzenia godni jesteśmy. Zależy to od władz naszych, a WPanowie jesteście pod tym względem w pierwszym rzędzie.,,

Ze Smirny posłano wojsko przeciw powstańcom. Do tamtéjszego portu zawinął w ostatnich dniach listopada pierwszy okręt grecki z towarami.

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO. KANTOR GŁÓWNY PRZY ULICY DANIEŁOWICZOWSKÉJ POD N. 616.